

Касич Алла,
Київський національний університет
технологій та дизайну, Київ, Україна
Вохозка Марек,
Інститут технологій та бізнесу,
Чеське Будейовіце, Чехія

ДОСВІД ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙ ЗАРУБІЖНИМИ КОРПОРАЦІЯМИ

Питання забезпечення високого рівня інноваційної активності конкурентоспроможних підприємств знаходить в площині належного інвестиційного забезпечення. Для забезпечення ефективного управління інноваційними процесами дуже важливо розуміти обсяги необхідних фінансових ресурсів.

Метою даного дослідження є узагальнення досвіду підприємств-інноваційних лідерів світу в частині фінансування інноваційних процесів.

Завдання формування інноваційної системи в країні, основні умови реалізації якого представлено в роботі [3], є комплексним та значною мірою залежить від інвестиційної активності підприємств та організацій. Досвід компаній з різних країн певним чином досліджується вченими, зокрема, в працях [4-6]. Перешкоди, які діють в Україні у сфері активізації інвестиційної діяльності, комплексно представлено в працях [1, 2].

Щорічно авторитетні агенції здійснюють визначення компаній – глобальних лідерів у сфері інновацій, досвід яких може слугувати яскравим прикладом реалізації успішних стратегій розвитку. Існує декілька підходів щодо оцінки інноваційних лідерів. Перший підхід базується на здатності інвесторів визначати фірми, які є та будуть у майбутньому активними інноваторами. Основним критерієм віднесення підприємств до складу лідерів є їх здатність «змінювати та впливати». Для прикладу – це рейтинг журналу Forbs. Компанії оцінюються за інноваційною премією, тобто різницею між їх ринковою капіталізацією та чистою поточною вартістю грошових потоків від існуючого бізнесу. Другий підхід базується на здатності компаній забезпечувати належний рівень фінансового забезпечення інноваційних процесів, про що йшлося вище, однак щодо макрорівня.

У сучасних умовах активними інноваторами є як великі підприємства, що є основними глобальними гравцями та концентрують потужний інвестиційний та інтелектуальний ресурс, так і венчурні, стартапові форми, які за рахунок унікальних інновацій здатні забезпечити не лише прорив у науково-технічному розвитку, а й за рахунок унікальних інновацій із малих форм перетворитись на вартісно-зростаючі компанії.

Так, компанія Tesla була заснована в 2003 році групою інженерів, які хотіли довести, що електромобілі можуть бути кращими, швидшими і веселішими, ніж бензинові автомобілі. Сьогодні Tesla будує не тільки різноманітні електричні транспортні засоби, а й стала інноваційним лідером сегменту. Компанією було запатентовано більше 200 винаходів, що говорить про постійне оновлення і вдосконалення електромобіля. Величина інвестицій в НДДКР підприємства перевищує 1,5 млрд дол США щорічно.

Amazon.com – компанія інтернет-сервісів, орієнтованих на продаж реальних товарів масового попиту. Від початку існування як економної і скромної компанії, що тільки набирала обертів, до провідного лідера у своїй галузі Amazon пройшла величезний шлях плідної праці: жорсткі умови роботи, автоматизація, величезна кількість домовленостей з продавцями товарів, розробка систем захисту інтернет покупок, перші у світі безпілотні доставки та інше. Станом на 2019 рік компанія інвестування в НДДКР понад 35 млрд. дол. США, що є абсолютним рекордом у світі.

Вивчення досвід зазначених та багатьох інших компаній свідчить, що підприємства-інноватори спрямовують на інновації 10-18% отриманих доходів, що є безпрецедентними, порівняно з іншими підприємствами, і це на фоні високого рівня загальної інвестиційної активності (5-20%).

Загалом основою високого рівня інноваційної активності підприємств у сучасних умовах є спроможність підприємства формувати значний інвестиційний потенціал. Саме такі характеристики діяльності в координатах «інвестиції-інновації» дають можливість зберігати статус глобальних інноваторів впродовж тривалого періоду часу.

Література

1. Касич А.О. Теоретичні і методичні основи аналізу внутрішніх джерел фінансування інвестиційної діяльності. Актуальні проблеми економіки. 2011. № 3(117). С. 243–250.
2. Касич А.О. Вплив бюджетно-податкової політики на інноваційно-інвестиційну активність підприємств. Актуальні проблеми економіки. 2006. № 11 (65). С. 144–151.
3. Kasych A., Vochozka M. Conceptual provisions of development of Ukrainian national innovation system. Науковий вісник Полісся. 2017. № 2 (10), Ч. 2. С. 16-23.
4. Rammer, C. and T. Schubert (2016) Concentration on the few? R&D and innovation in German firms 2001 to 2013, ZEW Discussion Papers No. 16-005. <https://ftp.zew.de/pub/zew-docs/dp/dp16005.pdf>
5. Thakor, R.T. Lo, A.W. Optimal financing for R&D-intensive firms, NBER Working Paper No. 23831, 2017 <https://econpapers.repec.org/paper/nbrnberwo/23831.htm>.

6. Xu, J. and Jin, Z. Research on the Impact of R&D Investment on Firm Performance in China's Internet of Things Industry. Journal of Advanced Management Science 2016, Vol. 4, No. 2, pp.112-116. doi: 10.12720/joams.4.2.112-116.

УДК 368.029

Золковер Андрій Олександрович, к.е.н., доцент
Русіна Юлія Олександрівна, к.е.н., доцент
Київський національний університет технологій та дизайну

ВИКОРИСТАННЯ ОПЕРАЦІЙ ПЕРЕСТРАХУВАННЯ У ТІНЬОВИХ ФІНАНСОВИХ СХЕМАХ

Тіньові фінансові операції, взагалі, та операції з виведення коштів з країни, зокрема, мають значний негативний вплив на фінансово-економічну безпеку країни.

На сьогодні економічними суб'єктами застосовується цілий спектр інструментів тіньового виведення коштів, вагоме місце серед яких займають страхові операції.

Досить часто страховики використовують цінні папери у фіктивних схемах, в основі яких лежать операції з виведення коштів за кордон або конвертації їх у готівку. Так, за результатами аналізу показників діяльності страхових компаній в Україні за період 2015-2018 рр. більше 15% операцій страхових компаній є операції з векселями [1]. При цьому сума валових внесків таких компаній складала 46 млрд грн., сума доходів від реалізації даних цінних паперів – 30 млрд грн, а обсяг витрат на їх купівлю – 29,6 млрд грн.

До операцій, що повинні підлягати більш посиленому контролю з боку держави мають належати: операції з псевдострахування; укладання договору страхування з подальшим отриманням компенсації за настання фіктивного страхового випадку; укладання договору страхування із завищеною страховою вартістю об'єкта.

Досить вагому роль у тіньових фінансових операціях займають операції перестрахування. Зазначені операції є ефективним інструментом приховування доходів, зниження рівня прозорості операції та відповідно ефективності державної політики протидії тінізації доходів за допомогою страхових операцій (рис. 1).